

ZBORI

REVIJA · NOVE
ZBOROVSKÉ · GLASBE
UREJUJE

ZORKO PRELOVEC

1928

LETNIK IV · ŠTEV. 5

USTANOVLJENA LETA 1889.

Mestna hranilnica ljubljanska

(GRADSKA ŠTEDIONICA)

Ljubljana

Prešernova ulica št. 3

Stanje vložnega denarja nad
300 milijonov dinarjev.

Stanje vložnega denarja nad
1200 milijonov kron.

Sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.

Poštne hranilnice račun št. 10.533

Telefon št. 2016

GLASBENO KNJIŽEVNA PRILOGA

Izhaja vsak drugi mesec

Urejuje Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik, izdaja in zalaga pevsko društvo «Ljubljanski Zvon», tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani (predstavniki Miroslav Ambrožič), vsi v Ljubljani

Naročnina na «Zbore» za državo SHS 40 Din, za Italijo 25 lir, za Ameriko poldrugi dolar / Natis člankov dovoljen le z navedbo vira

Gustav Strniša:

Slavčka

V mehkem gnezdecu ždi
slavčica, ljubega kliče:
«Sonce zginja za griče,
škrjanec v nebesa hiti.

Že se nebo mu odpira —
rožice zarje cveto;
Bog se na zemljo ozira,
„Ave“ zvonovi pojo.

Na oknu blestečem Bog čaka,
da mu zapoješ pozdrav;
priroda boji se mraka,
uspava jo spev tvoj sanjav.»

Slavčica ljubega zove,
čuje jo, se oglasi;
sluša Bog mile glasove,
se v žametni zarji smeji.

Češki pevski festival
in ustanovitev

Vseslovanske Pevske Zveze

(Konec.)

Po zborovanju je praški mestni svet priredil delegatom festivala banket, na katerem so govorili primator dr. Baxa, starosta P. O. Č. dr. Jeřabek, za Hrvate Cihlař in Faller, za lužiške Srbe prof. Krawe, za Jugoslovane dr. Milojević in dr. Novak, za Bolgare Dobri Hristov, za Slovake dr. Kolísek.

Popoldne pa se je vršil 4. festivalov koncert z nastopi posameznih žup in vseh zborov P. O. Č. Sodelovali so zbor slovaških učiteljev pod Milošem Rupelptom, Svaz lužičko-srbskih zpěvackých spolku, praški Hlahol pod J. Herlejem kot samostojna župa, dalje Polabska Smetanova pevška župa pod Ant. Munzaro, Drahorádova pevška župa pod L. Svěcenim, Vhodnočeska Fibichova župa pod A. Vendlom in F. Mihalkom, Kličkova pod dr. J. Smolákom, Plzenska Pallova župa pod Fr. Krofto in Srednječeska župa pod A. Bednařem. Vzored je bil vseskozi zanimiv in je pokazal temeljit študij sodelujočih zborov, ki so v župnih nastopih posvedočili znanje in smisel za enotno petje. — V drugem delu koncerta smo poslušali skupne ženske, moške in mešane zборе vseh na festival do-

spelih češkoslovaških pevcev in pevk. Najprej skupen ženski zbor J. Křičke «Slovenčina» pod vzorno dirigentko Ano Preclikovo iz Nymburka, dalje J. B. Foersterjevo «Trikoloro» pod prof. Pavlom Dědečkem, nato skupni moški zbori Vitezslava Nováka «Matce Slavii» pod Ferdinandom Vachom, ter mešani zbori J. B. Foersterjevo «Svátek zpěvu» pod Jaromirom Herlejem. Že pesmi skupnega tisočglavega ženskega zbora so izzvale viharna odobravanja ogromne množice poslušalcev. Tisočglavi moški zbor je z Novákovo skladbo silno učinkoval. Ko sta se pa oba mogočna zbora, moški in ženski, zlila v morje glav, da je bila tribuna za pet tisoč pevcev in pevk skoro premajhna in ko se je pred zadnjo točko iz dirigentskega podija starosta P. O. Č. dr. Luboš Jeřábek v vznešenih besedah zahvalil vsem sodelujočim za trud in ljubezen do češke pesmi ter so po končanem vzporedu iz tisoč grl zadonele narodne himne, je navdušenje vzhičene publike naraslo do vrhunca. Prirejala je burne ovacije zboru in dirigentom, priklicala je skladatelje skupnih zborov Křičko, Nováka in Foersterja na oder in jih odlikovala z dolgotrajnim odobravanjem. Vtis tega koncerta je gotovo vsem udeležnikom ostal do danes nepozaben. — Zadnji festivalov koncert je bil na velikonočni ponedeljek zvečer in je nosil naslov «Koncert slovanskih gostov». Otvorilo ga je «Glasbeno društvo intelektualaca» iz Zagreba pod pevovodjo R. Matzem. Zapelo je najprej češke himne, nato pa slavnostni zbor «Pozdrav Pragi», ki ga je za to priliko nalašč komponiral R. Matz. Zbor je zaslužil velik aplavz. Hrvatsko pevsko društvo «Kuhač» je imelo srečen nastop pod pevovodjo Lavom Mirskim. Izvajalo je Lhotke «V rudniku», Grgoševića «Pokotni nam Jezus jabuku» in Odaka «Prodje momče kroz selo». Petje je bilo ubrano, dinamično dobro odtehtano in lepo prednašano. — Hrvatskemu pevskemu društvu «Svoboda» pod vodstvom dr. P. Markovaca se je bila žal pripetila nesreča. Pelo je K. Odaka moški zbor «Naši očevi», ušlo takoj v začetku pesmi iz intonacije in je distoniralo do konca ter zaradi te nesreče ni več nastopilo. Pač pa je hvale vredno izvajalo G. D. I. pod R. Matzem nekatere pesmi iz njegovega cikla «Iz šumskih idila» ter J. Gotovaca «Jadovanko za teletom» ter je doseglo gromovito priznanje poslušalcev. Končno so se vsi hrvatski pevci iz S. H. P. D. združili v skupen zbor in so temperamentno zapeli V. Novakovo «Planula zora». Nastop hrvatskih društev so Čehi vsevprek pohvalili. — Za Hrvati so nastopili Poljaki s pevsko organizacijo «Wielkopolski Zwiazek kól śpiewackých» v Poznani, nato Svaz lužičko-srbských pěveckyh

spolku, dalje visokošolski ruski zbor «Archangelský» in Ukrajinski akademski praški pevski zbor, vsi z izrednim uspehom. Zadnji festivalov koncert je potekel v slavnostnem, obenem pa pristrčnem razpoloženju, ki se je ves večer pojavljalo v nastopajočih in v občinstvu. Saj so nastopali zbori raznih slovanskih narodov, med katerimi so se tem potom poglobili kulturni in umetniški stiki, obenem pa so se predstavniki pevskih organizacij soglasno izrekli za ustanovitev Vseslovenske pevske zveze. — Praške pevske slavnosti je zaključil teden dni pozneje pevski dan mladine. Vse te ogromne prireditve je spretno aranžiral odbor P. O. Č., ki mu načeluje zaslužni dr. Luboš Jeřábek in njegova desna roka, tehnični vodja festivala, neumorni Jaroslav Turček. Slavnostni dnevi in njihovi velikanski uspehi pa delajo čast vsemu češkoslovaškemu pevstvu, njegovi požrtvovalnosti, njegovemu idealizmu za sveto pevsko in narodno stvar.

Dr. Anton Schwab (Celje):

Ipavci in jaz

(Vse pravice ponatisa si pridržuje avtor.)

(Konec.)

Hubadova zasluga je bila dalje, da je kmalu nato priredil Ipavčev koncert, na katerem je pevski zbor Glasbene Matice s spremljevanjem orkestra izvajal odlomek iz dr. Josip Ipavčeve opere «Princesa Vrtoglavka». Ker pa te točke ni dirigiral Hubad sam in ker se je izvajala na koncertu, namesto na gledališkem odru, skladba ni ostavila dovoljnega vtisa. Pričakovali smo takrat, da vzame ljubljanska opera «Princeso Vrtoglavko» v svoj repertoar. Zaradi slabega in nerazumljivega libreta pa so to misel opustili. Vendar vem za preprost lek. Opera bi bila rešena, če bi eden igralcev pred začetkom opere pojasnil načrt snubca, kot sem ga zadnjič navedel. Publika bi bila orientirana in bi se čudila humorističnim domislekom «Princese Vrtoglavke». Glasbenemu delu pa je zagotovljen dober uspeh. — Dr. Josip Ipavc nima tako velikega pomena za probujo slovenskega naroda in slovenske glasbe sploh kot ga imata Gustav in Benjamin, treba pa ga je vseeno odkriti, ker ima svoje posebne vrline. Njegovi solospjevi so pisani v slogu, ki je bil za svoj čas zelo modern in je modern kolikor toliko še danes. V svoji operi se je izkazal kot izboren instrumentator. «Princesa Vrtoglavka» je instrumentirana v slogu Bizeta z Josipu lastno iznajdljivostjo zelo izrazito.

Melodije pa jamčijo, da je skladatelj Ipavčeva pokolenja. Sploh je bil Josip zelo izobražen muzik in v marsikaterem oziru prekaša svojega očeta in strica. Imel sem dostikrat priliko, kako se je v muzikalnih zadevah hitro orientiral, kako je brez uporabe instrumentov komponiral in instrumentiral in kako je spretno izvajal na klavirju muzikalne umetnine, jih kritiziral in duhovito razlagal, tako da Josip gotovo šteje med naše dobre komponiste in glasbenike sploh. V inozemstvu je dosegel Josip mnogo priznanja. Njegove pesmi je prepeval n. pr. Lulek na Dunaju, v Pragi, v Berlinu, v Hamburgu, v Londonu in v Parizu s sijajnim uspehom. Dvorna operna pevka Lucija Weidt na Dunaju pa je prepevala Josipovo Lied im

Volkston «Zingara». Da se pa tudi mi seznanimo z njim, je treba predvsem, da najdemo njegovim solospjevom iz «Princese Vrtoglavke» prestavljalca nemških besedil. Dva njegova solospjeva bo pel na prihodnjem koncertu operni pevec Julij Betetto. — Josip je bil neprestano v stiku z inozemskimi komponisti svetovnega slovesa, kakor n. pr. z Nedbalom in Kienzlom, ki sta bila po cele tedne Josipova gosta v Št. Jurju. Žalostno je, da je moral deliti pretragično usodo nekega drugega spodnještajerskega komponista, ki uživa svetovno slavo, namreč Hugona Wolfa, rojenega v Slovenjgradcu. Umril je pozabljen od vsega sveta. Najbolj žalostno pa je, da ga Slovenci popolnoma prezirajo in da na pokopališču niti spomenika nima.

Ako postavi slovenski narod Gustavu in Benjaminu javen spomenik v Ljubljani ali v Mariboru in ako se v Celju prekrsti Dr. Benjaminova ulica v ulico bratov Ipavčev, naj dobi Josip vsaj na pokopališču v Št. Juriju, kjer je pokopan, dostojen nagrobni spomenik. Če je trpel pod vplivom pomenevanja, ni bila to izključno njegova krivda.

Glasno opominja zgodovina nas Slovence, kar je Friderik pl. Schiller zapel Nemcem v svoji drami «Wiljem Tell»:

«Domovja milega okleni se
in drži ga z iskrenim srcem;
moči je tvojih tu izvor.
Na tujem tam, stojiš ti sam,
le trhel trs, ki vsak vihar ga stre!»

Zgodovina pevskih društev

NARODNO ŽELEZNIČARSKO GLASBENO DRUŠTVO «SLOGA» V LJUBLJANI.

Bilo je leta 1911. v Trstu, ko je ustanovila organizacija «Udruženje jugoslov. železničarjev» svoj «pevski odsek». Zbor ni bil velik; bilo je približno 14 do 18 pevcev, vnetih Slovencev-narodnjakov, ki so pod vodstvom zborovodje Franceta Podbregarja sodelovali pri nešteti narodnih in dobroteljskih prireditvah v Trstu in okolici.

Ob izbruhu vojne je morala organizacija Udruženja jugoslov. železničarjev likvidirati in z njo vred seveda tudi pevski odsek.

Po prevratu, t. j. v začetku leta 1919., je zbor zopet oživel — seveda v Ljubljani. Istočasno so se na vzpodbudo železničarja Mihe Likarja začeli zbirati železničarji, bivši izvršujoči člani godbe tržaške Narodne delavske organizacije. Zveza jih je pritegnila v svojo organizacijo in ustanovila poleg pevskega odseka še godbeni odsek. Že 1. maja istega leta je na novo ustanovljena godba pod vodstvom kapelnika Ferda Majcna svirala budnico po ljubljanskih ulicah.

Vodstvo pevskega odseka je po prevratu zopet prevzel zborovodja F. Podbregar. Ker je bil ta leta 1919. premeščen k direkciji državnih železnic v Zagrebu, je njegove posle prevzel Mirko Premelč.

Pod vodstvom zborovodje M. Premelča beleži zbor dokaj lepih nastopov. Med številnimi drugimi je omeniti tri, ki so važni:

Zbor je pel leta 1922. pri pogrebu ge. Kajfeževe v Kočevju v cerkvi nagrobno; bila je to prva nagrobna, ki so jo peli tam v slovenskem jeziku.

Bil je tudi prvi zbor, ki je pel cerkveni pogrebni obred v slovenščini («Libera», kompozicija M. Premelča na tekst župnika Iv. Vrhovnika) in to pri pogrebu znanega pisatelja Maslja Podlimbarskega v Ljubljani.

Ta zbor je bil tudi prvi, ki je pel podoknico Nj. Vel. kralju Aleksandru na Bledu.

Ker sta se pevski in godbeni odsek vedno lepše razvijala, se je rodila misel, ustanoviti samostojno železničarsko glasbeno društvo. To se je tudi zgodilo dne 19. oktobra 1922.

Ustanovili smo Narodno železničarsko glasbeno društvo «Sloge».

Za prvega predsednika tega društva je bil izvoljen načelnik postaje Ljubljana gl. kol. Ludovik Avgust.

Društvo je imelo prvotno dva odseka: pevski in godbeni. Pevski odsek (moški zbor) je imel tedaj približno 30, godbeni odsek (godba na pihala in godba na lok) približno 45 izvršujočih članov.

Leta 1926., dne 16. maja, je pevovodja Premelč odstopil.

Z dnem 5. julija istega leta se je pričelo za pevski odsek novo življenje. Zborovodstvo je prevzel operni korepetitor Heri Svetel. Na predlog novega zborovodje se je v mesecu novembru ustanovil mešani zbor (52 pevcev in 30 na novo pristopivših pevk).

Delo, katero je prevzel zborovodja Svetel, ni bilo lahko, kajti k zboru je pristopilo poleg novih pevcev do dve tretjini pevk-novink, t. j. takih, ki še niso sodelovale pri nobenem zboru. V programu, ki si ga je načrtal zborovodja, so upoštevani v prvi vrsti koncertni nastopi vokalno-instrumentalnega značaja. Društvo naj goji poleg domače glasbe tudi glasbo drugih narodov, predvsem slovanskih.

Na koncertih v Novem mestu in Ljubljani, ki sta se vršila koncem aprila in začetkom maja leta 1927., je zbor, dasi ravno še mlad, nastopil s težkim programom prav povoljno. Na programu so bila vokalno-instrumentalna dela Glazunova, Musorgskega, Čerepnina in Beethovna.

Na koncertu v Ptuj, ki se je vršil v oktobru istega leta, je zbor poleg že imenovanih del izvajal še vokalno-instrumentalno delo Borodina in a capella-zbore Deva in Adamiča.

Na koncertu, ki se je vršil 12. marca 1928. v Ljubljani, so bili na programu že J. Foerster, Vitezsl. Novak, G. Axman, Adamič in Santel. Predvideni so tudi cerkveni koncerti, ki se bodo vršili po možnosti v najbližji bodočnosti.

Zbor šteje danes 75 izvršujočih članov, t. j. 32 pevcev in 41 pevk.

Društvo ima dve podružnici, in sicer Pevski odsek «Sloge» v Novem mestu in Pevski odsek «Sloge» na Jesenicah. Prvi odsek v Novem mestu je bil ustanovljen meseca januarja 1925., pevovodja je bil Viktor Puš; zbor šteje 20 dobrih pevcev. Drugi pevski odsek na Jesenicah se je ustanovil septembra 1926. Kot podporni člani so pristopili železničarji vseh kategorij in strok. Pevski zbor, ki ima skoro redno z malimi presledki po 2 pevski vaji tedensko, šteje 26 izvršujočih članov. Pevovodja je od početka ing. Leskovšek. Zbor je sodeloval pri raznih narodnih prireditvah in pogrebih svojih članov. Študiral je pa tudi program za koncerte, ki jih je priredil letos tekom meseca marca v Kranjski gori, na Hrušici, Jesenicah, v Bohinjski Bišarici, Lescah in Podnartu. Program je obsegal 14 starejših in novejših narodnih in umetnih pesmi. Moralni uspeh teh koncertov, ki so bili predvsem namenjeni za članstvo «Sloge», je bil povsod jako dober. Zbor namerava študirati za težji koncertni program za prihodnji samostojni koncert in za skupni nastop vseh železniških pevskih društev.

Godbeni odsek (godba na pihala in godba na lok) šteje danes preko 65 izvršujočih članov, od teh odpade 45 članov na godbo na pihala, ostali tvorijo godalni orkester.

Godba na pihala pod vodstvom kapelnika Julija Bucarja se je tekom zadnjih let tako razvila in spopolnila, da jo, smelo rečeno, lahko prištevamo med najboljše civilne godbe te vrste.

V javnosti se nam kaže z vsemi svojimi vrlinami pri promenadeh koncertih, ki stoje, kakor je razvidno iz naše precej stroge kritike, glede izvajanj na višku, dalje pri neštetih veseljih, prireditvah in pogrebih.

Istotako moramo omeniti društveni godalni orkester, ki se razvija pod vodstvom podkapelnika Kemerja nad vse zadovoljivo.

Poleg objavljenih odsekov se je ustanovil s pričetkom šolskega leta 1927./1928. še šolski odsek. Temu je poverjena naloga, da skrbi za zadosten in dober naraščaj. V društveni naraščajski šoli se poučujejo vse panoge glasbene umetnosti.

V prvem šolskem letu šteje naraščajška šola 60 učencev, katerih število se bo s prihodnjim šolskim letom 1928./1929. najmanj podvojilo.

S tem je ustvarjen pravi društveni temelj velike železničarske kulturne zgradbe in zasigurano življenje društva.

Železničarji so pokazali s to svojo kulturno ustanovo svoje pravo, vzvišeno stremljenje, ki bo v prid njim samim, pa tudi narodu in s tem državi.

ZGODOVINA PEVSKEGA DRUŠTVA «DUBRAVA» V DUBROVNIKU.

Pevsko društvo «Dubrava» je bilo ustanovljeno leta 1918. pod naslovom «Pjevački omladinski klub», svoje sedanje ime si je pa nadelo leta 1920. V njegovi historiji so značilne tri faze. V početku je društvo vzporedno z drugimi pevskimi društvi pelo patrijotične pesmi, sodelovalo je na prireditvah narodnih in kulturnih društev, pelo v katoliški in pravoslavni cerkvi. Na teh potih ga je vodil Anton Gjivanovič, s pomočjo Aleksandra Turine, ki je osnoval v področju društva gledališke predstave. — Druga faza pevskega društva «Dubrava» je prehodnega značaja. Njegovo narodno-politično delo odstopa narodno-kulturnemu in sledi pokretu mladih skladateljev, ki ustvarjajo umetno narodno zborovsko glasbo. Resno jo goji, nastopa na koncertih, navdušuje zanjo srednješolsko mladino, ki je steber «Dubrave». Vodja društva je Karel Picinič. Proslava desetletnice «Dubrave» je društvo zajela v njegovi tretji fazi. Osvobodilo se je vseh sodelovanj, akademij in zabav, obdržalo je v svojih vrstah le pevce in pevke, ki svojo ljubezen do pevske umetnosti dokazujejo z resnim smotrenim delom. Umetniški vodja nove «Dubrave» je glasbeni pedagog in skladatelj Josip Vlach Vrutič. Jubilejni koncert je 175. nastop «Dubrave» v javnosti. Priredila je 33 koncertov, sodelovala na akademijah in zabavah dubrovniških društev 34krat, na ljudskih koncertih 41krat. Ostali nastopi odpadajo na prigodne slučaje. — Društveni arhiv ima 278 zbirk zborov, 21 zvezkov oper, operet in oratorijev, 24 knjig solospjevov, 106 partitur in 6386 glasov. — Društveni predsedniki so bili: Antun Gjivanovič, Ivo Batistič, Melko Stankovič, Fano Nakič in Franjo Dabrovič.

Dopisi

CERKVENA GLASBA IN ORGANISTI*

Prav z veseljem sem čital v «Zborih», št. 4., odgovor na članek gosp. dr. Fr. Mlinar-Cigaleta, ki je bil objavljen v «Cerkvenem glasbeniku», št. 5.—6., s predlogom ankete o razmerju cerkvene do svetne glasbe. Popolnoma resnično je, kar je pisano v tem odgovoru, da je predpogoj napredka naše cerkvene glasbe, ustvariti organistom stanu primerno eksistenco. Organisti smo to že davno trdili, toda govorili smo gluhim ušesom. Javnost se za nas ni brigala. Šele zadnja leta je to vprašanje stopilo bolj v ospredje. O stanju slovenskih organistov se je razpravljalo zadnja leta v «Jugoslovenskem Muzičarju» in «Cerkvenem Glasbeniku». Vendar pa se do danes od strani merodajnih faktorjev še ni storilo ničesar.

V zgoraj omenjenem članku g. dr. F. Mlinar-Cigale nekako namiguje o nesposobnosti nekaterih organistov in pravi, da se proizvajajo po raznih cerkvenih korih proizvodi glasbenih diletantov najslabše vrste. Žalibog je to resnica. Krivda pa ni samo na strani tozadevnega organista, ampak tudi drugje. Glavna krivda je, da je gmotno stanje organistov zelo žalostno, plače organistov tako sramotno nizke, da je to že škandal.

Malo je organistov, ki bi imeli toliko plače, da bi vsaj za silo mogli izhajati. Če se hočejo preživljati, se morajo pečati z raznimi, mnogokrat stanu neprimernimi posli. Svoječasno sem videl statistiko, s čim se organisti v ljubljanski škofiji pečajo. Največ jih opravlja tudi službo cerkvenika, dalje so mrliški ogledniki, ogledniki mesa, krojači, čevljarji, štacunarji, občinski in posojilniški tajniki, grobarji itd. So

* Radi smo dali prostora Klančnikovim izvajanjem, da bo tudi naša svetna glasbena javnost informirana o mizernem eksistenčnem stanju slovenskih organistov.

tudi taki, ki morajo, hočeš nočeš, delati hlapčevska dela pri župnikovem gospodarstvu. Če človek pregleda, kakšne posle morajo organisti vse opravljati, dobi vtis, da je organist na deželi «Mädchen für alles». Pri vsem tem svojem trudu pa živi v vednem pomanjkanju in s strahom pričakuje — starosti. Znano je, da ima star organist malo veljave. Kako pa je preskrbljen organist za starost? Nič! Star organist je prepuščen samemu sebi! Zapel bi o revežu po znani Alešovčevi «Osel je, kdor z glasbo se ukvarja, on le suho kravo molze, naposled čakajo ga solze!»

Imamo «Pokojninski zavod za nameščence» v Ljubljani. Po obstoječemu zakonu bi tudi organisti mogli biti zavarovani za primer onemoglosti in starosti. Toda zavarovanih ni menda niti 10 % organistov. Službodajalci najdejo vedno izgovore proti zavarovanju, samo, da se odtegnejo plačevanju tozadavnih premij. Kje je socialni čut?

Skoro neverjetno, toda resnično je, da ravno ljudje, ki bi se v prvi vrsti morali brigati za napredek cerkvene glasbe, ga ovirajo s tem, da stan organista ponižujejo in mu jemljejo ugled.

Marsikje opravlja, oziroma oskrbuje organist tudi službo cerkvenika, da s tem svoje dohodke zboljša. Ponekod današnja služba cerkvenika veliko več dohodkov kot služba organista. Že samo to dejstvo je dovolj značilno, in dokazuje, da cenijo delo cerkvenika više kot delo organista; obenem pa dokazuje, da so se v nekdanjih časih pobrigali, da je imel cerkvenik primerno plačo. Pozneje, ko se je z ustanovitvijo orglarske šole leta 1878, tako rekoč ustanovil nov stan, stan organistov, pa se merodajni činitelji niso zadostno brigali, da bi novemu stanu preskrbeli primerno existenco. Ostalo je skoraj povsod pri starem še do danes. Sedaj so pa naenkrat nasprotniki pokojninskega zavarovanja našli izgovor, da, kjer organist poleg svoje službe opravlja tudi službo cerkvenika, se mora smatrati kot glavna služba cerkveniška, ker je boljše plačana in ker ga več časa zaposluje. Sam sem videl izjavo nekega župnega urada, ki trdi, da je organist zaposlen dnevno samo pol ure. O tem pa, koliko časa vzamejo pevske vaje, pisanje not, študiranje glasbe itd. ta gospod menda nič ne ve! Torej so cerkveniki organisti, ne pa obratno! Zakaj to naziranje? Samo za to, da ni treba organistov pokojninsko zavarovati. Pokojninski zavod namreč vzame v zavarovanje samo ljudi, ki so duševno zaposleni. Cerkveniki pa opravljajo manualno delo, torej ne morejo biti zavarovani. Da se to zavarovanje prepreči, je treba, da organisti postanejo cerkveniki. — O tem sem natančneje pisal v «Cerkvenem Glasbeniku», št. 5.—6. Kdor se zanima, naj čita.

Zaradi teh neznosnih razmer mnogo najboljših organistov zapusti svojo službo in se poda v druge poklice. Službo organistov pa opravlja, kdor pač more!

V neki župniji mariborske škofije je bilo izpraznjeno mesto organista. Za to službo sta se med drugimi potegovala tudi dva dobro izšolana organista. Oddali so jo pa tamošnjemu učitelju z motivacijo, da jim pride — najceneje. Pričakujemo torej, da se bo pri razpisu organistovskih služb uvedla — zmanjševalna dražba!

Sedaj pa prosim cenjene čitatelje, da presodijo, ali je čudno, če pri takšnih razmerah cerkvena glasba ne more po naših željah napredovati in se šopiri po cerkvenih korih razni glasbeni «šund».

Nujno potrebno je, da se nekaj ukrene za zboljšanje gmotnega stanja slovenskih organistov. Svetujem sledeče:

Skliče naj se anketa, na kateri bi se temeljito posvetovalo, kaj storiti, da se organistom zagotovi existenca in uvede zanje splošno pokojninsko zavarovanje. Te ankete naj bi se udeležili: zastopniki ljubljanskega in mariborskega ordinarijata, zastopniki obeh oblastvenih odborov in Cecilijanskih društev, zastopniki Zveze organistov za Slovenijo, dalje skladatelji in vsi ljubitelji cerkvene glasbe.

Anketa bi gotovo dosegla vsaj delni uspeh. To mojo misel sem že pismeno nekaterim razložil, a še do danes nimam nobenega odgovora.

Kot predsednik Zveze organistov za Slovenijo prosim tem potom vse, ki jim je resno na tem, da se cerkvena glasba uspešno razvija, da vsak po svoji moči deluje za zboljšanje žalostnega stanja organistov.

Franc Klančnik.

Zorko Prelovca: Nageljni rdeči. Moški zbor z baritonskim solom na besedilo Iva Peruzzija. Založba pevskega društva «Ljubljanski Zvon». Pravkar je izšla ta prijetna, melodiozna in pevna pesmaica, ki je bodo naši moški zbori gotovo veselili.

Marko Bajuk: Mera v slovenski narodni pesmi. Izdala in založila Pevska zveza v Ljubljani. Tehtna, temeljita, vse hvale vredna razprava o meri v slovenski narodni pesmi. Knjigo, ki je pri nas prva te vrste, toplo priporočamo v študij vsem, ki se pečajo s folkloristiko. — Naroča se pri Pevski zvezi v Ljubljani na Miklošičevi cesti št. 5.

Ciril Pregelj: Nageljčki. I. del. Zbirka enoglasnih otroških pesmi, rajev in iger za nižjo stopnjo osnovnih šol (1. in 2. šolsko leto). Primerna tudi za otroška zabavišča. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena 26 Din. — **Nageljčki.** III. del. Zbirka dvo- in troglasnih pesmi za višjo stopnjo osnovnih šol. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena 26 Din. — **Troglasni mladinski zbori** za višjo stopnjo osnovnih šol, za meščanske in srednje šole ter za glasbene zavode. (Primerni tudi za troglasi ženski ali moški zbor.) Založila Ig. pl. Kleinmayr in Fed. Bamberg v Ljubljani. Cena 26 Din. — Kar tri zbirke naenkrat! 215 pesmic! Po večini narodnih, pa vmes tudi umetnih, preprosto prirejenih. Harmonizaciji večglasnih zborov v zadnji zbirki bi sicer v malenkostih lahko ugovarjali, zlasti se ne moremo strinjati z nekaterimi končnimi kvartsektakordi. Vse šole pa so vkljub temu dobile s Pregeljevimi pesmaricami lep dar, ki naj ga sprejmo z radostjo! Učiteljstvo naj z njihovo uporabo vcepi mladini veselje in spoštovanje do naše pesmi! Zunanja oprema in litografija sta lični, cena za posamezno teh lepih in hvalevrednih zbirk primerna.

Tri podoknice. Za mešan zbor zložil Anton Grum, op. 50. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena partituri 6 Din. Prva je zložena na tekst Fr. Ferjančičeve «Zadoni nam, zadoni!», druga na O. Župančičeve «Bolne rože» (s popravljenim naslovom in besedilom, kar bi skladatelj ne smel), tretja pa «Lahko noč». Vse tri so zložene v lahkem slogu in bodo svojemu namenu dobro služile. Naročajo se pri založniku, Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Iz urednikove in upravnikove listnice

Uprava «Zborov» prosi vse cenjene naročnike, ki še sedaj dolgujejo celo ali polletno naročnino za letos, naj zadoste svoji dolžnosti. — Prvi letnik «Zborov» je pošel, drugi in tretji letnik pa se še dobijo, elegantno vezana po 70 Din izvod in nekaj nevezanih po 45 Din. — Posamezne partiture (glasovi) se dobijo v vsakem številu, razen nekaterih, ki so pošle.

Ker je obsegala književna priloga 4. številke 12 strani, smo jo to pot zaradi pomanjkanja denarnih sredstev morali skrócić in odložiti ves material na zadnjo številko, ki bo pa precej obsežna. Predvsem priobčimo poročilo o izvrstno uspeši turneji pevskega zbora Glasbene Matice po Poljskem in zanimiv članek dr. P. Kozine «Anton Nedvčed in njegovi učenci». Skladatelju dr. A. Schwabu se uredništvo iskreno zahvaljuje za članke «Ipavci in jaz», ki so osvetlili marsikatero plat glasbenega udejstvovanja teh popularnih slovenskih skladateljev. — Današnji glasbeni del prinaša lažje skladbe skladateljev M. Železnika, F. Medričkega, Pahorja, P. Jereba in A. Jobsta. — Pevske zборе opozarjamo na dva koncerta pevskega društva «Ljubljanski Zvon». Prvi bo v nedeljo dne 11. novembra 1928. dopoldne ob pol 11. uri namenjen mladini vseh ljubljanskih šol, drugi pa v ponedeljek dne 12. novembra 1928. ob 8. uri zvečer za vse občinstvo. Sodelujejo: operni pevec Julij Betetto (solspevi), kapelnik Anton Neffat (klavir), kapelnik Héri Svetel (harmonij), društveni moški in mešani zbor (86 pevcev in pevk) pod vodstvom pevovodje Z. Prelovca. Zborove skladbe so večinoma iz «Zborov».

Urednikov zaključek dne 15. oktobra 1928.

Zbornik 1928.
Št. 56.

Na vasi.

(Vladimir Kapus.)

Martin Železnik
(Sorica.)

Proseče.
Eden.

Moški
zbor.

Od-pri, od-pri, od-pri Mar-ja-ni-ca, Mar-ja-ni-ca, od

p *pp* *zelo počasi* *f* *ppp*

Živahno.

pri, od pri Mar-ja-ni-ca, no-coj je pozno

mf *p* *počasi* *pp* *mf*

od pri, od pri

že, no-coj je pozno že, vse vgasnjene so lu-či-ce in

f *ff* *mf* *f*

počasneje

zelo počasi

Mirna, svareče.

mami-ce že spe, in ma mi ce že spe. Pod

p *ppp* *ppp* *p*

ku 73/1953

mf *ne poj.* *f*
 okno be-be treba ni, na vasi mi ne poj, nepoj, več treba ti ni
 poj.

mf *Krepko* *ff*
 vriskati, saj drug je fantič moj, več treba ti ni vriskati, saj
 fantič moj, fantič moj, *ff*
 moj, *ff*

počasi *pp* *Eiden.*
 drug je fantič moj. Ti kmalu se-jo-ka-la boš, jo
pp

mf *pp* *mf*
 -ka-la boš, ti kma-lu se-jo-ka-la boš, to-
 se-jo-ka-la boš *pp*
 ti kmalu se-jo-ka-la boš, jo-ka-la-boš, *mf*

živahno.
 ži-la za me-noj, - to ži-la za me-noj, - saj pravil je, da
f *mf*

f
 žretja si, ko pojde knjejno-coj, - ko poj-deknjejno-coj.

Bila jednom ruža jedna.

(M. Mitrović.)

Fr. Medričkiy
(Sisak.)

Adagio. M.M. ♩ = 58.

Muški
zbor.

p
U majke je čerka bi-la ko dan le-pa, ko cvešt čedna

Piu mosso ♩ = 84.

Pa zavole jedno momče.

Adagio.

za-vo-le jedno momče. Bila jednom ru-ža jedna

Piu mosso ♩ = 84.

lep bir beše,

mf
Al to momče lep bir be-še, i nju pre-zre srca ledna;

*molto tranquillo
e piano*

ru-ža jedna

piu p
drugoj momi ruku da-de... Bila jednom ru-ža

piu p

Tempo I. (Adagio.)

p

U crkvu se svati kreću

p

U cr - - kvu

Poco marc.

U crkvu se svati kreću, u crkvu se

Poco pesante.

mp zvo - no oje - - ca, zvo - no oje - - ca

Tenor solo

Razle - že se pesma me - - dna, a sa cr - kve zvono je - ca

zvo - no - je - - ca, zvo - no je - - ca.

poco marc.

u crkvu se svati kreću, zvo - no je - - ca.

p

poco marc.

sva - ti kre - - ću, u cr - kvu se svati kreću.

zvo - no oje - - ca zvo - no oje - - ca.

Ancora più adagio.

pp

Bi - la jednom ru - za jedna.

pp

Zbori 1928
Leknik V. št. 5, c.

Na semnju.

(Karel Širok.)

Otroški ali ženski zbor.

Karol Pahor
(Ptuj.)

Živo.

I-di do-li, i-di go-ri, vsega polni so so-to-ri. Za bo-ga-te zli-ce zlate
 za skopu-he zemlje suhe, za dekleta so ko-la-či, za pasti-rje ko-ro-ba-či,
 za pi-ja-ricc sladka vina, za si-ro-če pa sko-mi-na.

zadržano *hitro.*

Zbori 1928
Leknik V. št. 6, c.

Pomlad gre v svet...

(Stano Kosovel.)

Karol Pahor (Ptuj.)

Ženski zbor.

Po-mlad gre v svet, po-mlad gre v svet, klo-bu-ček z zvon-čki
 no-si no-si; kjer se u-sta-ri njen pogled, za
 bli-sne o-ro-čje vro-si. Cre-bli-ca zve-tram se i-gra, a

ve ter z mlado tra vo, tra vo, in tra vi ca šum.

lja, šumlja, in zi blje se sa nja vo. Tam

po raz vo že nih po beh mladost se v sva že pe lje,

pe lje, ž njo je harmoni ka in smeh in ra dost

in ve se lje in ra dost in ve se lje.

Veterček moj.

(Bogomila.)

Peter Jereb
(Litija.)

Hitro.

Meš.
zbor.

p *mf*

Veterček moj, oj veter hla-dan, ali do njega po-ti je znan?

p *mf*

mf

Vti-hi do-linci sredi va-si, hiš-i-ca me-ni, hiš-i-od meni naj

mf

rit. *mf*

draž-ja što-ji. Pojdi do hi-se tam kaj postoj, postoj,

p *mf*

p počasneje

pesem po svoje tam mu zapoj! Morda se name spomni te-daj,

p

pa mi en zdih — ljej, pa mi en zdih — ljej pošlje na zaj.

Četverospiev.

počasneje zdaj sladko že spi, — sspanja bu-di — — — ti
 H če mor-da zdaj slad-ko, sladko že spi, — sspanja bu-di — — —
 zdaj slad — ko — spi — bu — di — ti

tre-ba ga ni; — — — **Šesterospev.**
 — ti tre-ba ga ni; slad-ko naj spa-va, sa — — —
 tre — ba ni;

Zbor
hitreje *mf* *f* Ti pa se
 — nja no-coj! Ti pa se vr-ni, ti pa se vr-ni,
p *mf* *f* ti se

vr-ni, ti pa se vr-ni — — — *počasi*
 vrni veterček, veterček moj, veterček moj!

Zbornik 1928.
Metnik II. št. 5, c.

Marijin sem otrok.

(M. Elizabeta.)

Anton Jobst
(Žiri.)

Nekoliko počasi.

mf

Bas

V kral_ je_ vo mlado jutro, ko zarja rdi o_ bok, pre_

Orgle.

p *mf*

pe_ va mo_ ja du_ sa: Ma_ ri_ jin sem o_ trok.

p *mf* *p* *man.*

p *Mešan zbor.* *pp*

Halo hitreje

pp *mf*

Cre_ li_ ci_ zar_ no o_ ki raz_ krivam to skriv_ nost; ške_ jan_ ček sredi

pp *p* *p* *p* *mf* *p*

2. od.

pol_ ja za mo_ jo ve slad_ kost. Jo zvezde še_ pe_ ba_ jo, koo

f *p* *p* *mf* *p*

zadržano.

mf

nočnih zro za- ves, za- ri- da- jo me za- njo s an- geli ne

mf

p *I. man počasneje, mirno.*

bes. org.

p *violine*

mf

I. man

pp

pohiteži *zadržano*

Red. Široko

hitreje

bor:

mf

In bu- div zadri- jem bo- ju moj klic bo vroč, gla- bok: „Od pri- te se ne-

mf

p

p

Široko

p *II. man.*

f

pp

be- sa, Ma- ri- jin sem ot- rok.”

Najboljši ŠIVALNI stroj in kolo

je

Josip Petelinc-a

znamke

GRITZNER

ADLER

za rodbino, obrt in industrijo,
istotam najboljši švicarski
pletilni stroj

Pouk v **vezanju** in krpanju
nogavc in perila vsak čas
brezplačen.

Posamezni deli za šivalne
stroje in kolesa, pnevmatika,
igle, olje.

Najnižje cene, najlepše
opreme, večletna garancija,
tudi na mesečna plačila.

Edino le

Ljubljana

Telefon 2913

blizu Prešernovega spomenika, ob vodi.

NOGAVICE,

*rokavice za dame in gospode, žepni robci,
kravate, srajce in ovratniki, kloti, šifoni,
dežniki, palice, nahrbtniki, razni svilnati
trakovi, mila, jedilno orodje, aluminij in
alpaka srebro, žepni noži, škarje lasostriž-
nice, kompletne potrebščine za šivilje,
krojače, čevljarje, tapetnike in sedlarje*

najceneje pri

Josip Petelinc-u
LJUBLJANA

ob vodi, v bližini Prešernovega spomenika.

LITOGRAFIJA — OFFSETTISK

ČEMAŽAR IN DRUG, LJUBLJANA

IGRIŠKA ULICA 6

*razmnožuje note po zelo solidnih cenah ter izdeluje vsakovrstna druga lito-
grafska dela, kakor etikete, lepake, delnice itd.*

Glasbene priloge „Zborov“ so natisnjene v LITOGRAFIJI ČEMAŽAR in DRUG.

KREDITNI ZAVOD ZA TRGOVINO IN INDUSTRIJO

Brzojavni naslov: Kredit Ljubljana

LJUBLJANA

Telefon št. 2040, 2457, 2548, 2808 in 2807

PREŠERNOVA ULICA ŠTEV. 50 (V LASTNEM POSLOPJU)

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in
valut, borzna naročila, predumi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in
kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.

PRVA POTOVALNA PISARNA V SLOVENIJI

Propagandni material za tu-
in inozemstvo

Železniške in paroplovne
rezervacije in karte vseh linij

Rezerviranje hotelskih sob

Karte za spalnice in zračni
promet

Družabna, društvena in in-
kluzivna potovanja

TELEFON 2759

Avtoture

Prtljažna in osebna zava-
rovanja

Denarna nakazila

Vse informacije brezplačno

Pismena naročila po povzetju

Karte za vse države

Legitimacije za velesojme

REISEBÜRO - BUREAU DE VOYAGES - TRAVEL OFFICE

„GROM“

CARINSKO-POSREDNIŠKI
IN ŠPEDICIJSKI BUREAU

LJUBLJANA

KOLODVORSKA ULICA 41

NASLOV ZA BRZOJAVKE: „GROM“
TELEFON INTERURBAN ŠT. 2454

ANT. KRISPER LJUBLJANA

MESTNI TRG 26, STRITARJEVA ULICA 3

GALANTERIJA, PERILO,
PLETENINE IN
ČEVLJI

„SLAVIJA“

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA

V LJUBLJANI

ZAVARUJE PROTI OGNJU, TATVINAM, NEZGODAM ITD.

TER NA DOŽIVETJE IN ZA SLUČAJ SMRTI.

PODRUŽNICE PO VSEJ KRALJEVINI. DOMAČE PODJETJE.

NAŠA PRAVA DOMAČA

KOLINSKA CIKORIJA

JE IZVRSTNA

*Naročite Vaši klavirski mladini
Deset povesti Vasilija Mirka.*

Cena partituri 20 Din brez poštnine.

*Založba muzikalij pevskega društva
„Ljubljanski Zvon“.*